

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Teatar M&M, Ragusini,
Kazalište Mala scena

Cabaret *Grižula*

Komedija Marina Držića *Grižula* izvedena 1556. na piru Vlaha Sorkočevića i Kate Sorkočević u Dubrovniku prikazuje se kao Cabaret *Grižula* 2015. godine u Zagrebu

Zamisao, dramaturgija i režija: prof. Mira Muhoberac

Sudjeluju, glume, izvode, pjevaju, plešu, govore: Maroje Burum, Antonia Ćosić, Ivana Ćurić, Janko Debeljak, Barbara Dorotić, Alen Držaić, Leonarda Frljak, Ivan Igić, Kornelija Klarić, Lehana Leček, Tina Marušić, Mira Muhoberac, Rebeka Polak, Matija Ratković, Marija Roca, Dijana Stjepanović, Mario Šimudvarac

Producentice: Vesna Muhoberac i Vitomira Lončar

Praizvedba: 26. travnja 2015., početak u 20 sati, Kazalište Mala scena, Zagreb

Premijera: 27. travnja 2015., početak u 20 sati, Kazalište Mala scena, Zagreb

Kazališni FF-festival u Maloj sceni

Urednica cedulje-programa: Mira Muhoberac; foto: Vesna Muhoberac.

Cabaret *Grižula*

Zamisao, dramaturgija i režija: prof. Mira Muhoberac

Izbor glazbe: prof. Mira Muhoberac i Janko Debeljak

Koreografija: Barbara Dorotić

Suradnici za scenski pokret: Rebeka Polak i ansambl

Scena i rekviziti: prof. Mira Muhoberac i ansambl

Izbor kostima: Barbara Dorotić i ansambl

Oblikovanje i vođenje svjetla: prof. Mira Muhoberac

O predstavi ili Budite s nama:

U našoj predstavi Cabaret *Grižula* pogledajte Držićevu komediju naslovljenu *Grižula* na način od kabareta. U našem pirnom i komedijskom kabaretu prikazujemo i tekst Borisa Senkera *Žvirati dohodu*, glumimo, govorimo, pjevamo, sviramo renesansne, klasične, kabaretne i druge skladbe, plešemo i veselimo se s vama.

Dobra večer, dame i gospodo!
Dobar večer, gospođe i gospari!

Hvala vam što ste došli na pir naših prijatelja Dubrovčana Kate Sorkočević i Vlaha Sorkočevića, koji su za svoju pirnu svečanost odabrali proljetni Zagreb.

Budući da se naši mladenci zovu isto kao i Držićevi prijatelji, Vlaho Sorkočević i Kate, Katarina, Kata Sorkočević, za čiji je pir naš Marin Vidra u Gradu napisao komediju ili pastoralu *Grižulu*, priredili smo vam jedno iznenađenje.

Vama, dragim pirnicima i našoj prijateljskoj publici u Maloj sceni, prikazat ćemo *Grižulu* Marina Držića iz 1556. godine na način od kabareta. Ali i još nešto samo naše i vaše.

Mi nismo Vidrini Njarnjasi, ali jesmo Držićevi Ragusini.

A dum Marinova je pustinja naša i Vidrina Pustijerna.

Uživajte vi s nama kako i mi uživamo s vama!

Poslušajte i pogledajte: Cabaret *Grižula* 2015. godine!

Tko srce dava, svega sebe dava! – Teatar M&M, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ragusini i Mala scena pozivaju vas da budete s nama na našim predstavama, na praizvedbi i premijeri Cabareta *Grižula*, na Kazališnom FF-festivalu u Maloj sceni.

Svi ste pozvani!

Cabaret *Grižula*

Imena i glumci:

VLAHO SORKOČEVIĆ, mladoženja, na našem i Držićevu piru i u kabaretu – Alen Držaić
KATE SORKOČEVIĆ, nevjesta na našem i Držićevu piru i u kabaretu – Dijana Stjepanović

Glumci koji izvode tekst *Grižule* Marina Držića:

SLAVA (u *Prvom prologu*) – Maroje Burum, Antonia Ćosić, Ivana Ćurić, Janko Debeljak, Barbara Dorotić, Alen Držaić, Leonarda Frljak, Ivan Igić, Kornelija Klarić, Lehana Leček, Mira Muhoberac, Rebeka Polak, Matija Ratković, Marija Roca, Dijana Stjepanović
DIJANA – Dijana Stjepanović
KUPIDO – Ivan Igić
PLAKIR (Plako), sin Kupidov – Ivan Igić, Janko Debeljak i Leonarda Frljak
MUDROS – Antonia Ćosić
PRAVDA – Marija Roca
VILA u *Drugom prologu* i kasnije, Grižulina i Plakova Vila – Rebeka Polak
VILE u svim prizorima – Kornelija Klarić, Marija Roca, Antonia Ćosić, Lehana Leček
OPOSLOVNICA, sluga Mudrosti – Marija Roca
GRIŽULA starac, remeta – Maroje Burum
RADOJE (Rade), Vlah – Janko Debeljak
DRAGIĆ, Vlah – Janko Debeljak i Ivan Igić
GRUBA, Vlahinjica – Kornelija Klarić
MIONA, Vlahinjica – Barbara Dorotić
STANIŠA, otac Dragićev – Ivan Igić
VUKOSAVA, mati Grubina – Lehana Leček
OMAKALA, djevojka – Ivana Ćurić

Glumci u Držićevu i u kabaretu 21. stoljeća te na Vidrinu i našem piru:

KABARETNI MAJSTORI I MAJSTORICE, DAME I GOSPODA, GOSPOĐE I GOSPARI – ansambl predstave
MUDRICA, na piru i u kabaretu (tekst Borisa Senkera *Žvirati dohodu*) – Tina Marušić
MUDRAC, na piru i u kabaretu (tekst Borisa Senkera *Žvirati dohodu*) – Mario Šimudvarac

Glazbu uživo za vrijeme predstave izvode: Janko Debeljak (gitara i solo pjevanje), Matija Ratković (glasovir), Maroje Burum (solo pjevanje), Barbara Dorotić (solo pjevanje), Leonarda Frljak (solo pjevanje) i ansambl predstave. **Pleše** ansambl predstave.

Zamisao za predstavu *Cabaret Grižula* nastala je na kolegiju *Uvod u scensku umjetnost i teatrologiju* profesorice i akademske kazališne umjetnice Mire Muhoberac 2014./2015. na Katedri za metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti (predstojnik prof. dr. sc. Vlado Pandžić) u Odsjeku za kroatistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Zahvaljujemo Maloj sceni i Vitomiri Lončar na gostoprimstvu i suradnji. Zahvaljujemo Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu na ustupljenim kostimima. Zahvaljujemo našim obiteljima i prijateljima na razumijevanju, suradnji, pomoći i ljubavi. Zahvaljujemo Marinu Držiću na genijalnom tekstu. Zahvaljujemo kabaretnim umjetnicima na nadahnuću, veselju i radosti.

GRIŽULA (ILITI PLAKIR), drama najistaknutijega hrvatskoga komediografa Marina Držića Vidre (Dubrovnik, 1508.? – Venecija, 2. svibnja 1567.), petočina je pastirska komedija ili komedijska pastoralna. Naslov joj nije sačuvan, a prozvana je *Grižula* (naslovljuju je i *Plakir*). Nedostaje sam kraj; podjednako su zastupljeni stihovi i proza. Prikazana je 1556. g. (u svibnju ili lipnju) u Dubrovniku, na piru Vlaha Sorkočevića i Kate Sorkočević. U središtu je komedijske radnje *Grižula*, *starac remeta*, koji je pobjegao iz Dubrovnika u pustinju/planinu (vjerojatno aluzija na Pustijernu, dio Dubrovnika u kojoj je Vlaho Sorkočević imao palaču i u kojoj se pirna svečanost možda održala) od *zle godišnice* te se tamo zaljubio prvo u vilu, a zatim u dubrovačku sluškinju Omakalu. Komediju *Skup* 1555. trebali su izvesti *Njarnjasi*, ali su (*Prolog Skupa*) u posljednji trenutak odustali jer su bili specijalizirani za pastore, okupljenoj publici obećavši da će sljedeće godine prikazati pastoralu, koju posebno rado gledaju Dubrovkinje. Obećanje su i održali: 1556. izv. je *Grižula*, ali ipak kao kombinacija pastore i komedije, sa snažnim aluzijama na pirni okvir. Drama započinje dvama prolozima: *Prvi prolog* (dvostruko rimovani dvanaesterci), koji govori Slava nebeska, najavljuje navodnu fantazijsku prigodnu radnju: u prvoj se fabulativnoj niti prikazuje renesansna struktura, u drugoj alegorija, a u trećoj se aludira na ženidbu Vlaha Sorkočevića. Nakon glazbena umetka slijedi *Drugi prolog*, u prozi, koji govori Vila: publici se neposrednije opisuje scena i najavljuje alegorijska okosnica mitološke radnje: nasuprot *čistoj* zaručnici koju zastupa Dijana, mladoženja Vlaho Sorkočević, dubrovački plemić, na čijoj se svadbi komedija prikazuje, simboliziran je u liku Plakira, koji prikazuje dvosmislenost lova (na djevojke i na zvijeri), što je prikazano kontrapunktiranjem bijelih vila i crnoga obraza (mladoženjine crne oči) te stalnim zamkama u koje upadaju dramske osobe iz stvarnosti i mašte. Navodne mitološko-pastoralne figure u funkciji su nastupajuće alegorijske radnje: čista Dijana sa svojim vilama predstavlja Čistoću, čistu ljubav utjelovljenu u Vlahovoj zaručnici, koja se bori sa Žuđenjem, Kupidom i sinom mu Plakrirom (užitkom), simbolima erotske ljubavi (aluzija na mladoženju). Intervencijom četiriju *kriposti*, *vrlinā* koje vladaju svijetom, predvođenih Pravdom (uz Hitros, Jakos i Tihoću) u službi čiste Dijane, te uz pomoć Mudrosti (četirima vilama odgovaraju četiri krjeposti, a san Dijanin odgovara snu Mudrosti), koja je na trenutak bila zaspala te se stvorio kaos, i njezine služe Oposlovnice, dolazi do ravnoteže u pustinji/prikazanu svijetu i mira među zaraćenim stranama, odn. između Žuđenja i Čistoće, tj. do braka između Vlaha i zaručnice. Uz pomoć renesansne perspektive te manirističke zrcalne igre iluzijom i stvarnošću malen prostor pirne kuće pretvara se u prostor planine, odn. pustinje veće od Grada u koju je pobjegao *Grižula*, da bi se Grad ponovno apostrofirao u temeljnoj komedijskoj sceni (*Šesti prizor Drugoga čina*) kojoj Omakala *Grižuli* doziva svoj život sa zahtjevnom gospođom, živopisno otvarajući strukture svakodnevice, osobe i ambijent tadašnjega Dubrovnika. Stalno se isprepleću, dodiruju ili kontrapunktiraju naizgledni mitološki i dokumentarni sloj te pirni okvir, umnožavajući situacije ljubavnih parova; osim spomenutih i mladih pastira Dragića i Grube te Rade i Mione, seljačkoga para koji otvara perspektivu dubrovačkoga zaleđa. Na početku renesansne strukture ljubavni se parovi raspadaju: Gruba voli Dragića, Dragić Vilu, *Grižulu* Vila pokriva vrećom, a Vila pada u zamku *Plakiru*; zarobljivanjem *Plakira* i njegovim *mrčenjem* te zamjenom za *čistu vilu* ljubavni parovi svode se u svoje okvire: Dragić se vraća Grubi (razgovori Staniše, oca *Dragićeva*, i Vukosave, *matere Grubine*), Miona priznaje ljubav prema Radoji (Radi); sve je to potencirano pretvaranjem Oposlovnice u dubrovačku *godišnicu* kako bi krećući se preko Dubrovnika poručila Ljubavi da dođe na pir Vlaha Sorkočevića. U *Petom prizoru Petoga čina* Omakala prepoznaje *Grižulu* u vreći te skupa bježe iz začarane pustinje; *Grižula* uzima Omakalu, epiloški se opraštajući s maškarama. Razlomljenost strukture teksta upućuje na mogućnost kabaretno-izvedbe: na igru mrežom visokoga i niskoga stila, forme i sadržaja, lelujavim mozaikalnim prepletom brojnih aluzija na Vidrina djela i dramske osobe. Igra kabaretno-pirnim i vlastitim identitetima i odmacima od uloga začarala nas je. Držićeva iluzija i stvarnost postaju i naša igra manirističkim zrcalom i radost stvaranja vlastite slobode. U praznom prostoru Vidra stvara Grad-teatar svoje umjetnosti. *Grižula* je djelo puno simpatije i ljubavi prema čovjeku, toplo i humano, neodoljivo simpatično, smiješno i komično. U Cabaretu *Grižula* svoju ljubav prema Držiću od *Njarnjasa* iz 16. st. preuzimamo mi: *Ragusini* i *mimovci*.

Mira Muhoberac

